

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
при
ПЪРВО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ “ИВАН ВАЗОВ”-гр. Свиленград**

Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки.

Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел по-добро образование.

Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.

За всеки член на училищната общност е чест и морален дълг да спазва принципите на този етичен кодекс.

I. ОБХВАТ НА КОДЕКСА

Етичните правила в този кодекс са приложени за работещите в Първо ОУ ”Иван Вазов”, съобразно Закона за предучилищно и училищно образование и се отнасят до отношения между:

- учениците;
- учители и ученици;
- учители, служители и родители;
- учителите;
- учители и директор;
- родителите.

Права и задължения на учителя се определени с ЗПУО и Етичен кодекс за работа с деца.

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

1. Етичният кодекс има за цел да:

- Определи етичните стандарти за професионална дейност на учителя;
- Развива културни, професионални и общочовешки ценности, основани на принципите на хуманност, законност, демократичност и зачитане правата на човека;
- Подпомогне приобщаването на учителите, учениците и цяло общество към процеса на изграждане на обща европейска култура;
- Повиши общественото доверие към учителите;
- Установи валидни общи за всички членове на училищната общност и доброволно поети от тях реални ангажименти, за да стане училището ни по добро място за обучение и възпитание.

2. Членовете на училищната общност, ученици, учители, родители, административен и помощен персонал са партньори имащи права и отговорности.

3. Учениците, поради специфичните си възрастови особености, трябва да бъдат закриляни, защитавани и подпомагани без това да нарушава принципа на равнопоставеност.

4. Всеки член на училищната общност действа съгласно своята професионална и личностна подготовка в рамките на показаните компетентност, като всички заедно се стремят да постигнат изграждането на модерно и демократично училище

5. Взаимоотношенията между членовете на училищната общност се градят върху доверие, почтеност, уважение на личността и зачитане на личното достойнство.

III. УЧЕНИЦИ.

1. В поведението учениците винаги се ръководят от максимата "Не постъпвай така както не би искал да постъпват спрямо теб".
2. Ученикът защитава своята позиция свободно, със слово или поведение, устно или в печатни издания и електронни медии, без да накърнява свободата и достойнството на другия и имиджа на училището.
3. Постъпва така, че всеки от съучениците му да може свободно да отстоява позицията си и да защитава разбиранията си.
4. Ученикът проявява уважение към личността на всеки: изслушва внимателно, противопоставя аргументи, никога не изразява несъгласие чрез лични обиди и квалификации. Неуважение е всяко действие, което е нежелано или се разбира като обида от другите.
5. В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите. Недопустимо е обсъждане на личните качества на учители и ученици, както и публично разпространяване на поверителна информация за тях.
6. Всеки ученик съдейства на учителя при изпълнение на професионалните му задължения:
 - Подготвя се и работи активно в учебните часове;
 - Стреми се към усъвършенстване на знанията и личността си;
 - Помага винаги, когато някой се нуждае от помощ и той има възможност да я даде.

IV. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИ И УЧЕНИЦИ.

1. Учителят трябва да основава практиката си на опознаване развитието и индивидуалните особености на всеки ученик.
2. Учителят трябва да разбира и уважава уникалността на всеки ученик.
3. Учителят трябва да се съобразява със специфичната уязвимост на всеки ученик.
4. Учителят трябва да създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на ученика.
5. Учителят трябва да подкрепя правото на ученика на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
6. Учителят трябва да осигурява на учениците с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
7. Учителят трябва да не участва в практики, които не зачитат достойнството на ученика или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.
8. Учителят трябва да не участва в практики, които дискриминират по някакъв начин учениците на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
9. Учителят трябва да познава симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познава и спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.
10. При съмнение за малтретиране учителят трябва да уведоми органите за закрила на детето и да следи дали са предприети необходимите мерки.
11. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на ученик, учителят трябва да му окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на ученика.

12. Когато станат известни действия или ситуации, които заплахват здравето и сигурността на ученика, учителят има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

V. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИ, СЛУЖИТЕЛИ И РОДИТЕЛИ

1. Първостепенна отговорност е да подпомагат семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
2. Да зачитат достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
3. Да уважават ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
4. Да информират семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да го включват във вземането на такива решения.
5. Учителят информира и обсъжда с родителите образователните практики, които прилага. Негово задължение е да обосновава и да коментира, своите позиции, решения пред учениците и техните родители. Всяко семейство трябва да бъде подпомагано, за да развие пълния потенциал на детето си.
6. Да информират родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремят да им дават възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяват и да не участват в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на ученика.
7. Да не използват отношения си със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизат в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с ученика.
8. Да осигуряват конфиденциалност на информация и да зачитат правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.
9. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работят открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнат всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържат от вземане страна в конфликта.

VI. УЧИТЕЛИ

Учителят трябва да бъде професионално подготвен, добросъвестен, добронамерен и почтен.

1. Учителят непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременно ниво на знания, за да осигури правото на учениците на качествено образование. Той има право на професионална независимост и на лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите си и на ръководството. Положителните резултати в професията са възможни благодарение на добра екипна работа и пълноценно взаимодействие между всички участници в училищната общност.
2. Учителят създава ясни правила за провеждане на часа, от които няма изключение и които са еднакви за всички и сам не ги нарушава.
3. Учителят се отнася с уважение към всички, без разлика във възраст, етнос, пол, раса, вероизповедание и други културни различия.
4. Учителят е длъжен да оказва съдействие както при решаване на познавателни проблеми, така и при проблеми свързани с взаимоотношенията между учениците.
5. Подкрепата и закрилата не трябва да се превръща в протекция: недопустимо да се ограничава свободното и открито изразяване на мнение и отстояване на собствени позиции, освен когато засяга личното достойнство на други.
6. Учителят трябва да бъде гарант за равнопоставеност на учениците в учебния час и в училището като цяло.

7. Учителят не трябва да има любими и нелюбими ученици. Демонстрирането на подобен вид пристрастия е недопустимо и осъдително.
8. Изпитването на учениците не е наказание, а начин да получат професионално мнение за знания и подготовка, както и да подложат своите позиции на обсъждане в класа.
 - Никога не се оценява поведението, оценяват се само знанията;
 - Недопустимо е да се прави квалификация на личността, оценяват се само действията;
 - Постиженията на учениците не се сравняват публично, всеки трябва да получи оценка за своя собствен напредък.
9. Учителят разговаря с учениците учтиво, не се допуска емоциите да повлияят на умерения тон, не позволява да бъде предизвикан или провокиран.
10. Учителят сам утвърждава своя авторитет с професионализъм, компетентност, знания, умения и благородство в отношенията с учениците, родителите, администрацията и помощния персонал.
 - Учителят не допуска публично обсъждане на личностните качества и професионалните достойнства на колегите си.
 - Проявява уважение към личния живот на учениците и техните семейства. Недопустима е злоупотребата с доверието на семейството.
 - Недопустимо е публично разгласяване на информация от професионални заседания.
11. Учителят изгражда и поддържа отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.
12. Обменя информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.
13. Работи за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържа от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявява нетърпимост към подобни действия.

VII. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИ И ДИРЕКТОР

1. Директорът в качеството си на ръководител зачита достойнството и правата на подчинените си и е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последствията от тях.
2. Директорът е пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.
3. Директорът проявява отговорност към подчинените си, подпомага професионалното им развитие, насърчава ги, предприема при нужда корективни мерки.
4. Учителят изпълнява коректно и добросъвестно заповеди и задължения, съответстващи на закона.
5. Учителят НЕ изпълнява заповеди, нареждащи му да извърши незаконни действия.
6. Учителят дава точен и обективен отчет пред директора за изпълнение на служебните задачи.
7. Между учителите НЕ се допускат никакви форми на дискриминация.
8. Учителят НЕ прави изказвания и призови към колегите си за участие в мероприятия, нарушаващи обществения ред.

VIII. ПОВЕДЕНИЕ, НЕДОПУСКАЩО ПРОЯВИ НА КОРУПЦИЯ

1. Работещите в училището не се възползват от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.

2. Когато им станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси, уведомяват директора за това.
3. Учителят не допуска да бъде поставен във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да повлияят на обективното поставяне на оценки.

IX. РОДИТЕЛИ

1. Родителите са равностойни партньори на своите деца и техните учители в учебния процес.
2. Тяхно задължение е да познават постиженията и проблемите на децата си, да им оказват помощ и подкрепа при решаването им.
3. Родителите редовно се информират за развитието на своите деца в училищната общност, участват в обсъждане и утвърждаване на образователни практики, прилагани от учителите.
4. Родителите трябва да получават и да оказват уважение към труда на техните деца и техните учители. Недопустимо е обсъждане на лични качества и проблеми на учителя в присъствието на деца. Недопустимо е разпространяването на поверителна информация за учители и други родители.
5. Според възможностите и разбиранията си родителите подпомагат училищната общност в осъществяване на училищната политика.
 - Не се включват в дейности уронващи авторитета на училището;
 - Подкрепят децата си и служат за пример при спазване на училищния правилник;
 - Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения;
 - Родителят /настойникът/ се интересува от мнението на учителите и се съобразява с тях;
 - Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие, като зачита детето и спазва основните му права;
 - Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие;
 - Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност;
6. Родителите зачитат достойнството на учителите и не допускат каквито и да са действия, които биха уронили авторитета на учителя.

Настоящият КОДЕКС е приет с решение на ПС, протокол № 11/ 12.09.2024 г, съгласуван от общественния съвет протокол № 4/13.09.2024 г. и утвърден със заповед на директора № 643/13.09.2024г.